

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918202388
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918202388.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným 1/ Q. E., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom E. XXX, 2/ Z. E., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Y. Y. Q. XX, o zaplatenie sumy 11.923,86 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 10Csp/78/2018-72 z 9. októbra 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.
- II. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 11.622,93 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 11.475,44 Eur od 01. 06. 2018 do 18. 06. 2018 a zo sumy 11.408,14 Eur od 19. 06. 2018 do zaplatenia a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 94,96 % (III. výrok).

2. Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa v konaní domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 11.923,86 Eur s príslušenstvom. Žalobca uplatnený nárok odvodzoval od zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 3376095603 zo dňa 22. 08. 2016 (ďalej len „zmluva“), pričom na preklopenie obdobia, kým žalovaní splnia podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru poskytol žalovaným medziúver číslo 3376095005 vo výške 11.500,- Eur. Medziúver bol čerpaný dňa 24. 08. 2016 sumou vo výške 22,97 Eur a 10.327,03 Eur a dňa 27. 09. 2016 sumou vo výške 1.012,- Eur. Dňa 24. 08. 2018 bol zúčtovaný poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 138,- Eur, ktorý bol zúčtovaný v súlade s článkom VIII. bod 8.1 zmluvy. Žalované sa zaviazali splácať úver v mesačných splátkach vo výške 77,66 Eur. Žalované porušili zmluvne dohodnuté podmienky a úver prestali riadne a včas splácať. Žalobca listom zo dňa 08. 12. 2017 vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom ich zároveň upozornil, že v prípade, ak omeškané splátky nebudú doplatené, bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli zaplatené, žalobca dňa 16. 01. 2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy

(ďalej aj „ZoSÚ“), § 365, § 497, § 502 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 2 ods. 1, § 8 ods. 3, § 9 ods. 1, § 12 ods. 2 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Mal preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, keďže žalobca ako právnická osoba, ktorá má v predmete podnikania poskytovanie úverov a žalovaní 1/ a 2/ vystupovali v danom vzťahu ako spotrebiteľia, fyzické osoby, ktoré čerpali úver za účelom uspokojenia svojich potrieb (stavebných potrieb), pričom tento čerpali za iným účelom ako zamestnanie, podnikanie, či výkon povolania. Konštatoval, že dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala sumu vo výške 11.824,64 Eur a pozostávala z istiny vo výšky 11.430,12 Eur, z nezaplatených úrokov za úver vo výške 257,02 Eur, z nezaplatených poplatkov za poisťné vo výške 57,50 Eur a z nezaplatených poplatkov vo výške 80,- Eur, ktoré si žalobca neuplatňoval, takže ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, išlo o sumu 11.744,64 Eur. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bola istina znížená o vykonané vklady v celkovej sume 269,20 Eur. Istina tak predstavovala sumu vo výške 11.430,92 Eur. K 31.05.2018 predstavovala výška žalobcom uplatňovanej pohľadávky sumu 11.923,86 Eur, ktorá pozostávala z istiny 11.160,92 Eur, nezaplatených úrokov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 257,02 Eur, nezaplatených poplatkov za poisťné ku dňu mimoriadnej splatnosti vo výške 57,50 Eur, 5,59 % ročného úroku za úver od 17. 01. 2018 do 31. 05. 2018 vo výške 233,63 Eur a 5 % ročného úroku z omeškania od 17. 01. 2018 do 31. 05. 2018 vo výške 214,79 Eur.

4. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti zmluvných úrokov, ktorých sa žalobca domáhal po zosplatnení úveru za obdobie od 17. 01. 2018 do 31. 05. 2018 vo výške 233,63 Eur a úroku z úveru vo výške 5,59% ročne zo sumy 11.160,92 Eur od 01. 06. 2018 do zaplatenia. Konštatoval, že v prípade, ak dlžník nevráti jednorazovo zosplatnenú sumu nastáva protiprávny stav, kedy už dlžník nemá právo (právny titul) disponovať s finančnými prostriedkami, s čím zákon spája sankciu, ktorou je povinnosť uhradiť veriteľovi úrok z omeškania. Uviedol, že s takýmto protiprávnym stavom nie je možné spájať odplatné plnenie (úrok ako cenu požičaných peňazí), ktoré je možné spájať iba so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov v súlade s podmienkami úverovej zmluvy. Zosplatnením úveru dlžník stratil právo držať požičanú sumu. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/713/2015 zo dňa 15. 11. 2016, ale aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015. Taktiež zamietol žalobu v časti zaplatenia sumy vo výške 67,30 Eur s príslušenstvom, ktorú žalovaní uhradili dňa 18. 06. 2018, čo mal preukázané z predloženého výpisu z internetového bankovníctva.

5. O povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi istinu rozhodol potom, čo dospel k záveru, že zmluva nie je v rozpore s právnymi predpismi, pre ktoré by bolo možné uvažovať o jej neplatnosti alebo jej časti resp. pre neprijateľné zmluvné podmienky. Vo vzťahu k námietkami žalovaných týkajúcich sa rozporuplného ustanovenia o možnosti splatiť úver pred lehotou splatnosti, či súhlasom žalovaných so započítaním akýchkoľvek pohľadávok veriteľa z peňažných prostriedkov na všetkých účtoch žalovaných dospel k záveru, že tieto boli neopodstatnené, nakoľko v priebehu trvania zmluvného vzťahu nedošlo k ich aplikácii. Postup, ktorým žalobca ku dňu zosplatnenia úveru zúčtoval nasporenú sumu vo výške 69,88 Eur so sumou poskytnutého medziúveru, bolo v prospech spotrebiteľa. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle ZoSÚ. K namietaným poplatkom uviedol, že z obsahu zmluvy vyplýva, že žalovaní akceptovali platenie poplatkov, pričom tieto si žalobca v podanej žalobe neuplatňoval.

6. Súd prvej inštancie preto žalobe vo zvyšnej časti vyhovel a žalobcovi priznal sumu 11.622,93 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 11.475,44 Eur od 01. 06. 2018 do 18. 06. 2018 a zo sumy 11.404,44 od 19. 06. 2018 do zaplatenia.

7. O trovách prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu žalobcu v konaní mu priznal náhradu trov konania vo výške 94,96 % (žalobou sa domáhal zaplatenia sumy 11.923,86 Eur, priznaná bola suma 11.622,93 Eur, t. j. úspech 97,48 % - neúspech 2,52%, = 94,96 % celkový úspech žalobcu).

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to voči výroku, ktorým v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá (II. výrok) a závislému výroku o trovách konania (III. výrok). Odvolanie podali aj obe žalované, ktoré podali odvolanie voči vyhovujúcemu výroku, ktorým ich súd prvej inštancie zaviazal

k povinnosti zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 11.622,93 Eur s príslušenstvom (I. výrok) a voči výroku o trovách konania (III. výrok).

9. Žalobca v odvolaní navrhol, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý druhý výrok, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a v uvedenom rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP v súvislosti s dôvodmi nepriznania ním uplatňovaného úroku za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP a nesprávne skutkové zistenia podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Poukázal na to, že uplatnený nárok veriteľa na zmluvný úrok za úver od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia (nie len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) vyplýva priamo z ObZ a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia OZ, či ustanovenia iného právneho predpisu prijatého na ochranu spotrebiteľa. Odkázal na ustanovenia § 497, § 502, § 503 ObZ, § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.. Uviedol, že úroky za úver sú plnením ako cena obetovanej príležitosti žalobcu nakladať s poskytnutými peňažnými prostriedkami a dosiahnutia zisku. Možnosť nakladať s poskytnutými peňažnými prostriedkami žalobca nemá až do momentu ich vrátenia, nie len do momentu splatnosti úveru. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že po splatnosti úveru peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom nie sú naďalej požičané. Účelom § 565 OZ je poskytnúť veriteľovi právne prostriedky na jeho ochranu pre prípad omeškania dlžníka s plnením splátok, nie zhoršenie jeho postavenia oproti postaveniu, ktoré mal len pred uplatnením práva podľa citovaného ustanovenia. Prvoinštančný súd povýšil princíp zvýšenej ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany nad princíp právnej istoty, čo je neprípustné v právnom štáte. Vyčítal prvoinštančnému súdu neuvedenie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ktoré by jeho nárok na úrok po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vylučovalo a navyše vychádzal z rozhodovacej činnosti súdov, ktorú nemožno považovať za záväznú, pričom neprihliadol na komplexnú právnu úpravu Zmluvy o úvere obsiahnutú v ObZ. Na podporu svojich tvrdení poukázal na iné rozhodnutia súdov, ktoré mu nárok na úrok za úver po splatnosti priznali (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/20/201 - 149, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/36/2018, sp. zn. 12Co/71/20017).

10. Žalovaní 1/, 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť v žalobcom napadnutej časti. Boli toho názoru, že súd prvej inštancie správne rozhodol ak dospel k záveru, že žalobca má nárok na úrok za úver len do dňa jeho zosplatnenia. V odvolaní citovali napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/138/2017 zo dňa 23. 05. 2017, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/136/2017 zo dňa 13. 07. 2017 ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/69/2017 zo dňa 18. 10. 2017.

11. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaných v rámci odvolacej repliky nevyjadril.

12. Žalovaní 1/ a 2/ v podanom odvolaní navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie čo do výrokov I. a III zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa ich názoru rozhodnutie súdu prvej inštancie trpí vadami v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP.

13. V odvolaní poukázali na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá bola prebratá do nášho právneho poriadku novelou č. 150/2004 Z. z., ktorou sa novelizoval OZ a ktorú podľa ich názoru bolo nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich spotrebiteľské zmluvy. Poukázali na to, že zmluva bola formulovaná charakteru, ktorej obsah nemohli žiadnym spôsobom ovplyvniť a preto mala byť zo strany súdu kvalifikovaná ako nekalá praktika. Nesúhlasili s poplatkom za uzatvorenie zmluvy. Namietali aj to, že im nebol poskytnutý úver vo výške 11.500,- Eur ako to konštatoval súd prvej inštancie, ale len vo výške 11.362,- Eur, čo vyplýva aj z úhrad zo dňa 24. 08. 2016 vo výške 22,97 Eur a 10.327,03 Eur a úhrady zo dňa 27. 09. 2016 vo výške 1.012,- Eur. Z tohto dôvodu boli toho názoru, že zmluva obsahovala nesprávnu výšku RPMN v zmysle § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ, čoho dôsledkom v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Rovnako nesúhlasili s povinnosťou plniť v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Poukázali na to, že žalovaná 1/ má dva úvery od spoločnosti Prima banka a.s., pričom konanie sa vedie na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 7Csp/84/2018 a pod ps- zn- 13Csp/246/2017 a rovnako má záväzok voči spoločnosti Profi Credit Slovakia a. s. vo výške 500,- Eur. Uviedli, že žalovaná 1/ má mesačný príjem vo výške 430,- Eur, pričom len na čiastočné plnenie dlhov platí 220,- Eur mesačne a výdavky na energie v domácnosti má vo výške 100,- Eur mesačne. Žalovaná 2/ mala mať príjem vo výške 600,- Eur

mesačne, nakoľko však pracuje mimo bydliska, nevedela odhadnúť svoje náklady na živobytie, pričom nebola schopná prispievať na výdavky žalovanej 1/ sumou vyššou ako 100,- Eur mesačne. Navrhli, aby odvolací súd im povolil splácať dlh v mesačných splátkach vo výške 67,30 Eur mesačne, v ktorej výške vykonávajú splátky od marca 2018. Ako dôkaz predložili výpis o úhradách v celkovej výške 269,20 Eur od 01. 07. 2018 do 31. 10. 2018, pričom súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zohľadnil len úhradu za jún 2018. S ohľadom na podané odvolanie nesúhlasili ani so záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k závislému výroku o trovách konania.

14. K odvolaniu žalovaných sa žalobca vyjadril podaním zo dňa 15. 11. 2018. K námietke voči poplatku za spracovanie úveru poukázal na § 499 OBZ, pričom uviedol, že žalovaným požičal na úhradu tohto poplatku peňažné prostriedky. Rovnako vyjadril nesúhlas so splácaním dlžnej sumy v splátkach.

15. Žalované v odvolacej replike nesúhlasili s tvrdeniami žalobcu, a poplatok vo výške 138,- Eur považovali za nezmyselný, nakoľko nemali záujem aby im žalobca poskytol úver aj na úhradu poplatku.

16. Žalobca sa k odvolacej replike žalovaných nevyjadril.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu ale ani žalovaných nie je dôvodné. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver.

21. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných zaplata istiny vo výške 11.923,86 Eur s príslušenstvom. Na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 3376095603 uzatvoril žalobca so žalovanými 1/, 2/ ako dlžníkmi dňa 22. 08. 2016 Zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovaným mimoriadny medziúver č. 3376095005 vo výške 11.500,- Eur. Žalobca vyhlásil dňa 16. 01. 2018 mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bola výška dlhu žalovaných 11.824,64 Eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 11.430,12 Eur, z nezaplatených úrokov za úver vo výške 257,02 Eur, nezaplatených poplatkov za poistné vo výške 57,50,- Eur a z nezaplatených poplatkov za úver vo výške 80,- Eur , ktoré si však žalobca neuplatňoval.

22. Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzatvorená medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými 1/, 2/ ako dlžníkmi ako to konštatoval aj súd prvej inštancie je špecifickým zmluvným typom, upraveným v zákone č. 310/1992 Z. z.. Stavebným sporením sa podľa § 2 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona rozumie aj poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely, uvedené v § 11 ods. 1. Svojou podstatou ide o úverovú zmluvu, na náležitosti ktorej treba aplikovať z dôvodu tzv. absolútneho obchodu ustanovenie § 497 OBZ. Ide o spotrebiteľský právny vzťah, podliehajúci aj právnej úprave § 52 a nasl. OZ; v prípade dualizmu právnej úpravy tej z nich, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia.

23. Žalobca vo svojom odvolaní okrem iného deklaroval aj odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

24. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

25. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec posúdil podľa príslušných zákonných ustanovení a preto sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v odvolaní odvodzuje svoj nárok na úroky po jednorazovom zosplatnení úveru z ustanovenia § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 OBZ. K uvedenému treba uviesť, že z hypotézy normy nevyplýva do kedy je dlžník povinný platiť úroky v prípade zosplatnenia úveru. Ustanovenie § 503 ods. 3 OBZ neupravuje situáciu po zosplatnení úveru veriteľom. Ani ustanovenie § 503 ods. 1 OBZ nerieši otázku za aké obdobie sa platia úroky. Dohodnuté úroky sú cenou za oprávnenie užívať veriteľov kapitál počas dohodnutej doby. Keďže, ale po zosplatnení úveru dlžník už toto oprávnenie nemá, nemôže byť povinný zaň platiť. Odvolací súd udáva, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav, že požičaná suma istiny sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav (poskytnutia lehoty na postupné splácanie) patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo Zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis. V danom protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z.

26. K tvrdeniu žalobcu v odvolaní, že dlžník získa výhodnejšie postavenie, odvolací súd udáva, že veriteľ pristúpil k zosplatneniu úveru, t. j. vybral si jednu z možností, ktoré mu umožňuje zákon, mohol však využiť iné zákonné prostriedky, napr. ponechať vzťah bez zmeny, odstúpiť od zmluvy. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní pozície dlžníka, ktorý by podľa niektorých názorov porušením povinnosti získal výhodnejšie postavenie oproti dlžníkom, ktorí svoje záväzky plnia riadne, nakoľko sa zbavil povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie (úroky) je potrebné brať do úvahy aj následok tohto porušenia, ktorým je skoršia ako pôvodne dohodnutá splatnosť celej pohľadávky. Dlžník v tomto prípade síce nemá povinnosť platiť (zmluvné) úroky, na druhej strane stráca výhodu splátok a je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr, ako bolo pôvodne zjednané. Z pozície veriteľa to znamená, že síce stráca nárok na úroky, ale na druhej strane veriteľ má nárok na zaplatenie celého dlhu naraz bez čakania na jeho úhradu,

ako je to v prípade postupného splácania. Otázka rýchleho vymoženia dlhu je spojená s predzmluvnou aktivitou (získovanie platby schopnosti klienta) a zabezpečením úveru.

27. Vo vzťahu k rozhodnutiam na ktoré v závere svojho odvolania poukázal žaloba, odvolací súd upriamuje pozornosť na rozhodnutia súdov SR s opačným názorom, napr. Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. 05. 2015, sp. zn. 16Co/322/2015, alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 06. 2015, sp. zn. 6Co/190/2014, či rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/611/2014 zo dňa 16. 12. 2014, rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/85/2013. Právny názor, v zmysle ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, v danom prípade do dňa predčasnej splatnosti, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky bol podrobený aj prieskumu ústavnosti, kde uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18. 09. 2012 č. k. IV. ÚS 476/2012-14 je založené na výklade záveru, že je ústavne akceptovateľné, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru.

28. Odvolací súd preskúmal aj odvolanie žalovaných, pričom dospel k záveru že ani toto nie je dôvodné. K námietke nesprávne uvedenej výške RPMN v dôsledku, že im nebol poskytnutý úver vo výške 11.500,- Eur, ale len 11.362,- Eur, odvolací súd s týmto názorom žalovaných o nesprávne vypočítanej RPMN nesúhlasí. Z obsahu spisu vyplýva dohoda o výške úveru v sume 11.500,- Eur, ako aj dohoda o poplatku za poskytnutie úveru v zmysle čl. 8 bod 8.1 zmluvy, ktorého úhrada sa mala zrealizovať započítaním, t. j. znížením vyplatených prostriedkov úveru o výšku poplatku za poskytnutie úveru. V danom prípade bola výška úveru dohodnutá v sume 11.500,- Eur a do nákladov, okrem dohodnutých splátok, bol zahrnutý aj ďalší záväzok sume 138,- Eur (1,2 % z 11.500,- Eur), čo sa prejavilo aj v určení celkovej čiastky, ktorú mali žalovaní uhradiť žalobcovi, t. j. poplatok za poskytnutie úveru v sume 138,- Eur tvoril súčasť nákladov na ťarchu žalovaných. Záväzok žalovaných vrátiť žalobcovi poskytnutý úver mal byť splnený splátkami. O situáciu, na ktorú poukazujú žalovaní, že by nebola uvedená správne výška RPMN, by išlo v tom prípade, ak by poplatok za poskytnutie úveru v sume 138,- Eur, bol pripočítaný k celkovej výške poskytnutého úveru, t. j. k sume 11.500,- Eur, a žalobca by deklaroval poskytnutie úveru v sume 11.638,- Eur. V takom prípade by zodpovedalo tvrdeniu žalovaných, že neoprávnene do výšky poskytnutého úveru bola započítaná aj suma poplatku za poskytnutie úveru vo výške 138,- Eur. Celková čiastka úveru bola dohodnutá v sume 11.500,- Eur a reálne vyplatenie v čiastke 11.362,- Eur je zohľadnením a výsledkom dohodnutého spôsobu plnenia časti peňažného záväzku - započítaním, pričom poplatok vo výške 138,- Eur bol zahrnutý do celkových nákladov. Odvolací súd preto námietku žalovaných o nesprávne určenej výške RPMN považoval za nedôvodnú.

29. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

30. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškание s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

31. Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota stanovená na plnenie, tzv. paričná lehota. V zásade platí, že strana, ktorej bola táto povinnosť uložená, je povinná ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Povinnosť súdu uvádzať vo výroku rozsudku paričnú lehotu zákon neukladá, no táto sa uvádza v záujme zachovania zrozumiteľnosti a určitosti výroku. Formálnou podmienkou vykonateľnosti nie je slovné konštatovanie obsiahnuté vo výroku, ale vyznačenie vykonateľnosti doložkou vykonateľnosti. V odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu lehotu resp. môže uloženú povinnosť plnenia povoliť splácať v splátkach. Kratšia lehota prípustná nebude. Dlhšiu lehotu resp. splácanie v splátkach súd stanoví podľa okolností daného prípadu, napríklad podľa sociálnej a rodinnej situácie, zdravotného stavu osoby, ktorej sa ukladá povinnosť a iné.

32. Žalovaní 1/ a 2/ v odvolaní s ohľadom na ich majetkovú situáciu žiadali, aby im bolo v prípade uloženia povinnosti plniť umožnené plniť dlh v splátkach po 67,30 Eur mesačne s čím žalobca nesúhlasil. Žalobca po zosplatnení úveru navrhol žalovaným možnosť plniť dlh v splátkach po 300,- Eur, s čím žalovaní nesúhlasili. Žalovaní neplnili svoj záväzok v dohodnutých splátkach po 77,66 Eur mesačne, z ktorého dôvodu došlo k zosplatneniu úveru, kedy žalovaní stratili možnosť plniť záväzok v splátkach. Žalovaní teda mali možnosť plniť svoj záväzok v pravidelných mesačných splátkach, ktoré nedodržali,

a preto žalobca zosplatnil úver. Nemožno spravodlivo od žalobcu žiadať, aby tento naďalej čakal na splnenie svojho záväzku zo strany žalovaných v splátkach, ktoré by boli ešte v menšej výške ako pôvodne dojednané splátky v zmysle zmluvy. Pričom zo správania žalovaných je zrejmé, že títo majú aj iné záväzky, ktoré v dôsledku neplnenia podmienok zmluvy si veritelia voči nim uplatňujú súdnou cestou.

33. Pokiaľ žalovaní v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie v rozhodnutí nezohľadnil úhradu splátok za obdobie od 01. 07. 2018 do 31. 10. 2018, odvolací súd k uvedenému uvádza, že v zmysle § 366 písm. a) až d) CSP (novoty v odvolacom konaní), prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany (§ 149 CSP, teda aj skutkové tvrdenia a návrhy dôkazov), ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávne obsadeného súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Uvedené dôkazy týkajúce sa úhrad splátok po 67,30 Eur mesačne za obdobie od 07/2018 do 10/2018 žalovaní pred súdom prvej inštancie nepredložili, pričom im nič nebránilo, aby tieto predložili do času pokým súd prvej inštancie vo veci vyhlásil rozhodnutie, t. j. do 09. 10. 2018. Odvolací súd nenachádza žiadnu inú z výnimiek podľa § 366 CSP, na základe ktorej by žalovaní mohli túto novotu uplatniť v odvolacom konaní, keď žalovaní ani neuvádzajú, prečo uvedené dôkazy nemohli bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie.

33. Odvolací súd preskúmal aj závislý výrok o trovách konania, pričom dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne ak na danú vec aplikoval § 255 ods. 2 CSP, a trovy priznal žalobcovi, ktoré aj správne vyčíslil podľa pomeru jeho úspechu k úspechu žalovaných.

34. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok prvoinstančného súdu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. V odvolacom konaní nebol úspešný žalobca, ktorý podal odvolanie voči výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok), ale ani žalovaní, ktorí podali odvolanie do výroku, ktorým ich súd prvej inštancie zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 11.622,93 Eur s príslušenstvom (I. výrok), preto odvolací súd žiadnej zo strán sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).